

KENDER DU REGLERNE:

Hvor og hvornår må du fotografere og filme?

Reglerne om, hvorvidt du må tage billeder af personer, varierer efter, om du befinder dig på et område, som er frit tilgængeligt, eller på et område, som ikke er frit tilgængeligt – og hvad er så hvad, når du bevæger dig på træningspladser, udstillings- eller konkurrenceområder i hundeverdenen? Læs DKK's jurist, Charlotte Vinter Dals, forklaring her

TEKST: CHARLOTTE VINTER DAL

"Fjern det kamera – du må ikke filme mine hunde!", bliver der råbt inde fra ringen.

"Du er på offentligt område, så jeg kan gøre, hvad jeg vil!", lyder svaret fra ringsiden.

En meningsudveksling som ovenstående har vi desværre bevidnet oftere og oftere i forbindelse med Dansk Kennel Klubs konkurrencer og udstillinger igennem de senere år – konkurrencedeltagere eller udstillere, der ikke ønsker, at konkurrenten fotografere eller videofilmer deres hunde – for måske at udstille dem negativt på de sociale medier senere.

Men hvad er egentlig op og ned på ovenstående meningsudveksling? Hvem har ret?

Fotografering på ikke frit tilgængeligt område

Reglerne om, hvorvidt du må tage billeder af personer, varierer efter, om du befinder sig på et område, som er frit tilgængeligt, eller på et område, som ikke er frit tilgængeligt.

Sondringen mellem frit tilgængelige steder og ikke frit tilgængelige steder har betydning, fordi fotografering eller videofilmning af personer på ikke frit tilgængelige steder uden deres samtykke er strafbart efter straffelovens § 264 a.

Strafferammen for overtrædelse af denne bestemmelse er bøde eller fængsel i op til 6 måneder. Det er desuden vigtigt at være opmærksom

Kort sagt, må man tage billeder overalt, men ønsker man at tage billeder på et ikke frit tilgængeligt område, skal der indhentes samtykke.

◀ Situationsbilleder kan som udgangspunkt offentliggøres uden samtykke – dog bør man altid overveje, om personerne på billedet vil kunne føle sig udsatte eller krænkede, uanset om der er tale om et portræt- eller et stemningsbillede. Og anmoder den fotografere om at få et billede af sig fjernet fra de sociale medier, bør billedet umiddelbart blive fjernet. Foto: Wiegaarden/Jørgen Bak Rasmussen

Har man taget et billede af en hund og dens ejer i ringen til en udstilling eller anden konkurrence, vil der formentlig være tale om et stemningsbillede, da det er den situation, fotografen har til formål at afbilde. Foto: Wiegaarden/Jørgen Bak Rasmussen

på, at det efter straffelovens § 264 c også er strafbart at skaffe sig adgang til og benytte billeder, som overtræder straffelovens § 264 a, altså er taget uberettiget på ikke frit tilgængeligt område.

Et ikke frit tilgængeligt sted kunne eksempelvis være inde i et hus eller i en lejlighed, på privat område, inde i en bil eller lignende.

Fotografering på frit tilgængeligt område

Fotografering på frit tilgængeligt område er ikke kriminaliseret i straffeloven, og man kan derfor uden samtykke fotografere folk på sådanne områder. Et frit tilgængeligt område er eksempelvis en gågade, en hundeudstilling, en konkurrenceplads, et loppemarked eller lignende. Selvom Dansk Kennel Klub har lejet sig ind på et område, f.eks. Roskilde Dyrskueplads, i forbindelse med afholdelse af en udstilling, konkurrence eller anden event, og på trods af at man skal betale entré for at komme ind på området, så betragtes det lukkede område rent juridisk som et frit tilgængeligt område, fordi alle kan købe sig adgang. Som udgangspunkt kan man altså frit fotografere på en udstilling eller til en konkurrence. Kort sagt, må man tage billeder overalt, men ønsker man at tage billeder på et ikke frit tilgængeligt område, skal der indhentes samtykke. >>>

JURISTENS GODE RÅD

Vil man undgå problemer, når man fotograferer eller filmer og efterfølgende offentliggør det på f.eks. Facebook eller YouTube, er det altid en god idé at indhente samtykke, uanset om man er retligt forpligtet eller ej. Har man taget et billede af mange mennesker på et frit tilgængeligt sted, kan samtykke være svært at indhente. Det bør derfor overvejes, om billedet vil kunne genere de fotograferede, og ved tvivl bør billederne ikke offentliggøres uden de fotograferedes samtykke.

Anmoder den fotograferede om at få fjernet et billede, bør dette efterkommes. Billeder af personer, der ønskes anvendt i ikke-privat sammenhæng, bør ikke anvendes før samtykke fra den fotograferede er indhentet.

Motiv og brug af billeder

Som beskrevet herover er der ikke store begrænsninger i, hvor man må fotografere. Hvad man fotograferer, og hvad man bruger billederne til, er dog yderligere begrænset i forskellige lovbestemmelser. Ifølge straffelovens § 264 d er det strafbart at videregive billeder af andres "private forhold" eller billeder af forhold, som umiddelbart vil kunne forlanges unddraget af offentligheden.

"Videregivelse" omfatter overdragelse af billedet til andre samt offentliggørelse, hvor andre får adgang til billedet. Sender man billedet i en sms til sin ven, eller uploader man billedet til Facebook, Instagram eller et andet socialt medie, har man således videregivet billedet, og det kan være strafbart.

Databeskyttelsesloven

Den nye EU-databeskyttelsesforordning og den supplerende danske databeskyttelseslov regulerer behandlingen af personoplysninger. Et billede af en identificerbar person betragtes som "personoplysninger" og er derfor omfattet af forordningen og loven.

Et billede af en hund er derimod som det helt klare udgangspunkt ikke en personoplysning.

Databeskyttelsesforordning gælder for private virksomheder, foreninger og organisationer eller offentlige myndigheder. Privatpersoners behandling af personoplysninger falder imidlertid ikke ind under forordningen.

Databeskyttelsesforordningen og -loven skelner mellem to typer af billeder: situationsbilleder og portrætbilleder. Når sondringen skal foretages, kan formatet af billedet ikke alene fastslå, om der er tale om et situationsbillede eller et portrætbillede. Et godt pejlemærke er, til hvilket formål billedet er taget.

Stemning eller portræt

Har man taget et billede af en hund og dens ejer i ringen til en udstilling eller anden konkurrence, vil der formentlig være tale om et stemningsbillede, da det er den situation, fotografen har til formål at afbillede. Viser billedet derimod ejeren siddende på en bænk i en park med hunden ved sine fødder, hvor ejeren dominerer motivet på billedet, ville der formentlig være tale om et portrætbillede, da det er personen, fotografen har haft i fokus.

Der kan godt være tale om et portrætbillede, selvom der er flere personer på billedet. Et klassebillede eller et samlet deltagerbillede er således et portrætbillede, da formålet var at afbillede eleverne/deltagerne og ikke en bestemt situation.

Selvom man frivilligt stiller op til "en selfie", er det ikke ensbetydende med, at man også samtidig giver tilladelse til, at det offentliggøres på de sociale medier. Vil man undgå problemer, er det altid en god idé at indhente samtykke, uanset om man er retligt forpligtet eller ej. Foto: Wiegaarden/Sanne Kolind

”

Anmoder den fotograferede om at få fjernet et billede af sig, bør billedet umiddelbart blive fjernet.

Opdelingen i de to kategorier er ikke klar, og det vil derfor bero på en konkret vurdering.

Hvis en privat virksomhed eller forening vil offentliggøre portrætbilleder, kræver det som udgangspunkt samtykke fra den fotograferede person. Er man i tvivl om, hvorvidt det billede man har taget, er et portrætbillede, bør man anmode om den fotograferedes samtykke. Omvendt kan situationsbilleder som udgangspunkt offentliggøres uden samtykke. Det er dog vigtigt altid at overveje, om personen eller personerne på billedet vil kunne føle sig udsatte eller krænkede, uanset om der er tale om et portræt- eller et stemningsbillede.

Anmoder den fotograferede om at få fjernet et billede af sig, bør billedet umiddelbart blive fjernet. Vil den dataansvarlige, altså vedkommende som har delt billedet, ikke fjerne det, kan den fotograferede klage til Datatilsynet.

Markedsføringsloven og ophavsretsloven

Markedsføringsloven gælder for privat og offentlig virksomhed. Efter markedsføringslovens § 1 gælder princippet om god markedsføringsskik samt en grundsætning om, at man har ret til eget billede. Dette betyder, at hvis man ønsker at benytte et billede af en eller flere personer som led i markedsføring eller anden form for kampagne, skal man indhente den fotograferedes samtykke. Indhentes samtykke ikke, har man tilsidesat god markedsføringsskik, og man kan blive pligtig til at betale erstatning til den fotograferede.

En fotograf har ophavsretten til sine billeder og bestemmer derfor, hvor og til hvad billederne bliver benyttet, så længe de ovenfor beskrevne lovbestemmelser overholdes.

Er der derimod tale om bestilte portrætbilleder, må fotografen ifølge ophavsretslovens § 60 ikke lave flere eksemplarer eller offentliggøre billederne uden samtykke fra den, på hvis bestilling portrætbillederne er taget.

1/2 ann